

**UCHWAŁA NR XXXVIII/244/2014
RADY POWIATU RAWSKIEGO W RAWIE MAZOWIECKIEJ**

z dnia 23 września 2014 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rawskim na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013r. poz. 595; z 2014r. poz. 379, poz. 645 i 1072) art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182, poz. 509, poz. 1650; z 2014r. poz. 567, poz. 598, poz. 1004) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rawskim na lata 2014-2020, stanowiącą załącznik 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Rawskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodnicząca Rady Powiatu
Rawskiego

Maria Charązka

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rawskim

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE RAWSKIM NA LATA 2014-2020

Rawa Mazowiecka 2014r.

Spis treści:

I. Wstęp.....	3
II. Charakterystyka Powiatu Rawskiego.....	4
III. Diagnoza problemów społecznych.....	4
3.1. Pomoc społeczna i piecza zastępcza	4-13
3.2. Bezrobocie.....	13-15
3.3. Niepełnosprawność.....	15-17
3.3.1. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.....	17-23
3.4. Uzależnienia i przestępczość.....	23-24
3.5. Interwencja kryzysowa.....	25-27
IV. Analiza SWOT problemów społecznych.....	27-31
V. Cele strategiczne i kierunki działań.....	32-35
VI Monitoring strategii.....	36
VII. Zakończenie.....	36

I. WSTĘP

Polityka społeczna jest sferą działania państwa oraz innych podmiotów publicznych i sił społecznych, które zajmują się kształtowaniem warunków życia oraz stosunków międzyludzkich. Instytucją polityki społecznej, której zadaniem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie potrafią pokonać wykorzystując własne siły, możliwości, uprawnienia i zasoby- jest pomoc społeczna. Za organizację tej sfery życia publicznego odpowiedzialne są organy administracji rządowej i samorządowej współpracujące w tym zakresie z organizacjami społecznymi, pozarządowymi.

Celem instytucji pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka przez podejmowanie działań mających na celu życiowe usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno-społecznych polityka społeczna państwa ulega przekształceniu – od modelu typowo opiekuńczego, z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym, do modelu wzmacniającego indywidualną aktywność każdej osoby i jej odpowiedzialność za swój los. Najbardziej efektywne są więc działania aktywizujące, a zarazem uczące umiejętności rozwiązywania problemów.

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Artykuł 19 pkt 1 *Ustawy o pomocy społecznej* określa sposób realizacji tego zadania:

- strategia powinna uwzględniać programy pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych oraz inne programy mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

- opracowanie tego dokumentu powinno być dokonane po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Po okresie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rawskim opracowanej na lata 2006 – 2013 nadszedł czas na wytyczenie nowych kierunków i zadań służących niwelowaniu niepokojących zjawisk społecznych występujących w naszym powiecie. Przygotowanie strategii ma na celu stworzenie podstaw merytorycznych, metodologicznych i organizacyjnych dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Rawskim w latach 2014-2020. Konieczne jest określenie polityki społecznej Powiatu Rawskiego oraz misji, celów i kierunków działania na najbliższe lata. Fundamentem przedstawionej strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest, bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

II. Charakterystyka Powiatu Rawskiego

Powiat rawski znajduje się we wschodniej części województwa łódzkiego. Jego powierzchnia, wynosząca 646 km², sprawia, że jest jednym z mniejszych powiatów. Powiat rawski zamieszkuje prawie 50 tys. mieszkańców, z czego 82,2% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. W skład powiatu wchodzi miasto Rawa Mazowiecka, miasto i gmina Biała Rawska, a także gminy: Cielądz, Rawa Mazowiecka, Regnów i Sadkowie. Powiat rawski usytuowany jest między dwiema największymi aglomeracjami kraju warszawską i łódzką, przy trasie szybkiego ruchu Warszawa - Wrocław, co daje mu dogodne połączenie z ważnymi ośrodkami kraju.

III. Diagnoza problemów społecznych

III. Pomoc społeczna i piecza zastępcza.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. (źródło: MPiPS).

Zadania z zakresu pomocy społecznej na szczeblu gminy realizują ośrodki pomocy społecznej. Na terenie Powiatu Rawskiego funkcjonuje 6 ośrodków pomocy społecznej:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej
- 3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cielądzu,
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regnowie
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach

Pomoc społeczna świadczona przez OPS- y polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.

Podstawową przyczyną korzystania z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Rawskiego jest ubóstwo i bezrobocie. Zaraz za nimi pojawia się pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym, a także potrzeba ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Poniższe tabele prezentują dane dotyczące liczby rodzin, które korzystały z pomocy świadczonej przez OPS-y na terenie powiatu.

Tabela nr 1. Osoby i rodziny korzystające z pomocy OPS

Wyszczególnienie	Lata poprzednie	
	Rok 2011	Rok 2012
Liczba rodzin ogółem	843	798
Liczba osób w rodzinach	2.022	1.923

Tabela nr 2. Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Lata poprzednie	
	Rok 2011	2012
Liczba rodzin pobierających	2.890	2.892

świadczenia rodzinne		
Liczba rodzin pobierających fundusz alimentacyjny	162	213
Liczba dłużników alimentacyjnych	152	142

Tabela nr 3. Osoby korzystające z usług opiekuńczych

Wyszczególnienie	Lata poprzednie	
	2011	2012
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 61-70	11	8
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 71-80	37	31
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 81 i więcej	39	41
Razem w roku		

Ośrodki Pomocy Społecznej udzielały wsparcia potrzebującym mieszkańcom swoich gmin, a także wypłacały świadczenia w postaci zasiłków rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych z funduszu alimentacyjnego oraz zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych czy wielodzietnych,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela nr 4. Rodzaje problemów oraz ich układ ilościowy

lp	Problemy	Liczba rodzin	
		2011	2012
1	Ubóstwo	422	421
2	Bezrobocie	375	356
3	Niepełnosprawność	323	330
4	Długotrwała choroba	383	376
5	Rodziny niepełne	99	94
6	Rodziny wielodzietne	54	49

7	Rodziny z problemem alkoholowym	106	96
8	Ochrona macierzyństwa	128	128
9	Bezdomność	25	19
10	Zdarzenie losowe	13	9
11	Przemoc w rodzinie	6	4
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	15	25
13	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	2	0

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej realizuje określone ustawami zadania własne powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów powiatu oraz wynikające z przepisów prawa:

- pomocy społecznej
- rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

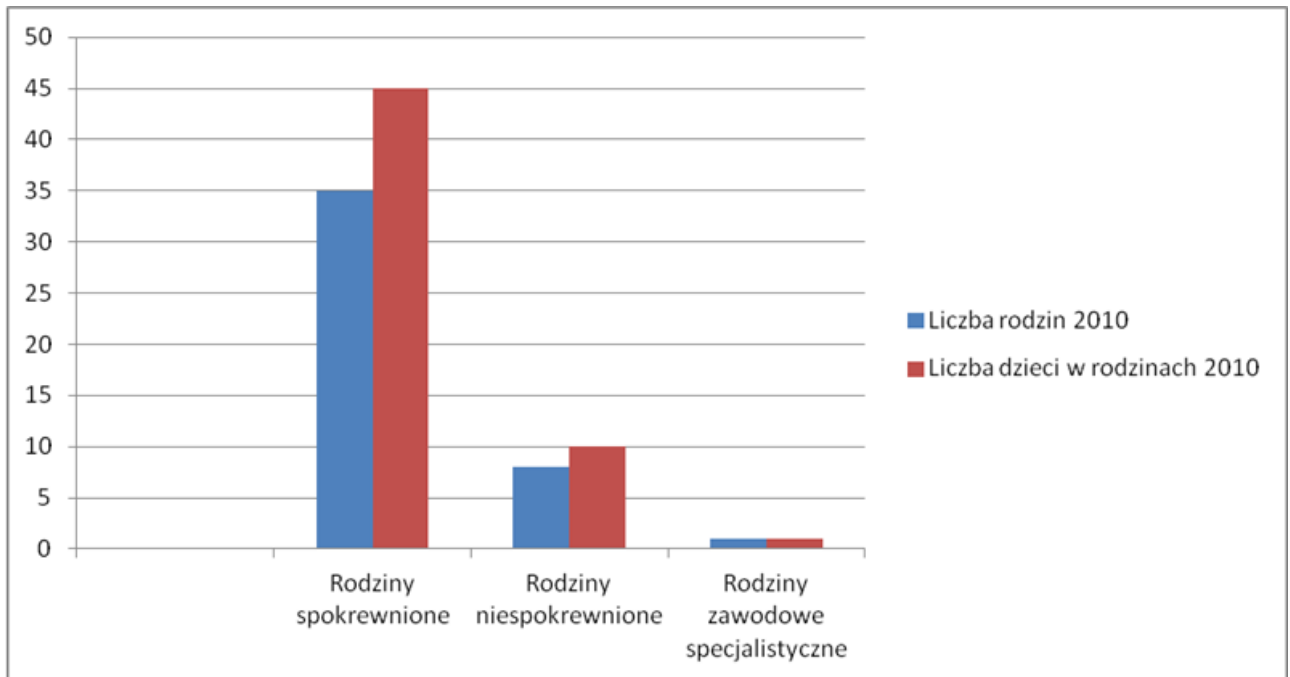
Realizując zadania ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2013r. poz. 182) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2011 roku obejmowało swoją opieką 47 rodzin zastępczych, w których umieszczonych na mocy postanowień sądów było 59 dzieci: w tym 39 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 49 dzieci, 7 rodzin niespokrewnionych, w których przebywało 9 dzieci oraz 1 rodzina zawodowa specjalistyczna w której przebywało 1 dziecko. Wszystkie rodziny korzystały ze świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej.

Tabela nr 5. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie rawskim w latach 2010 - 2011

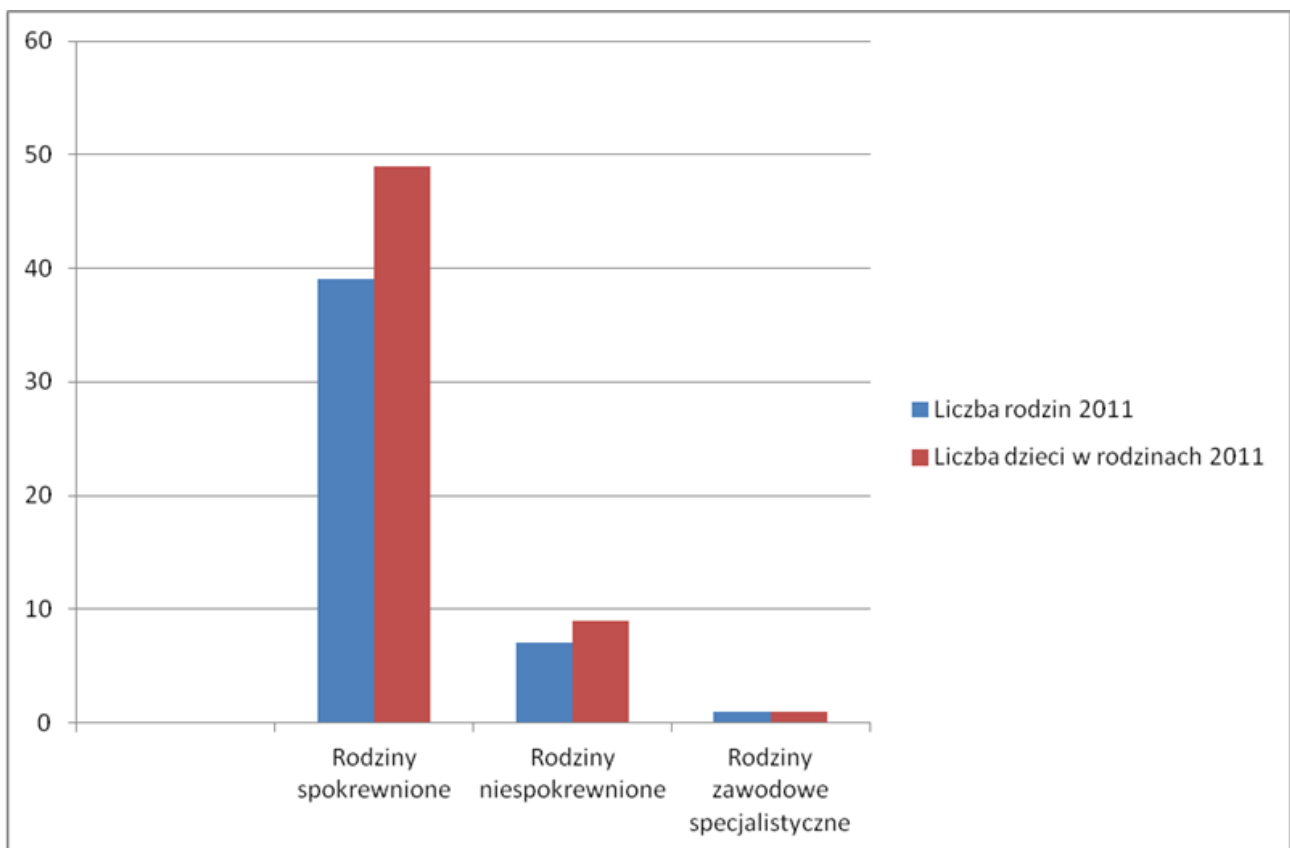
Rodzaj rodziny	2010	2010	2011	2011
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Rodziny spokrewnione	35	45	39	49
Rodziny niespokrewnione	8	10	7	9
Rodziny zawodowe specjalistyczne	1	1	1	1
OGÓLEM	44	56	47	59

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Wykres nr 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach w 2010r.

Wykres nr 2. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach w 2010r.

Zgodnie z wyżej cytowaną ustawą powiat rawski obejmuje również swoją opieką osoby pełnoletnie opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2011 roku 4 usamodzielniającym się wychowankom w/w placówek udzielono pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie – w formie rzeczowej natomiast w 2012r. z takich form pomocy skorzystało 8 osób.

Pieczą zastępcza

Z dniem 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 z póź. zm.). Zgodnie z w/w ustawą został opracowany *Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej*. Ma on posłużyć do osiągnięcia priorytetu, jakim jest rozwój rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Rawskim. Działania profilaktyczne w rodzinach dysfunkcyjnych są niezbędne, środowisko rodzinne jest podstawową komórką życia społecznego, jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, nawyki, postawy, zachowania człowieka. Rodzice i opiekunowie, powinni dawać dzieciom przykład pozytywnych zachowań w życiu codziennym jak i w sytuacjach życiowych problemów i przeszkód.

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Rawskim wskazuje kierunki działań i priorytety w zakresie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012-2014. Program wpisuje się w realizację zadań wynikających z dokumentów strategicznych opracowanych i realizowanych w Powiecie Rawskim.

Głównym założeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest profilaktyka oraz praca z rodziną biologiczną przez lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminy wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Pieczka zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Przygotowuje dziecko do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, zaspokajają potrzeby emocjonalne dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Do rodzinnych form pieczy zastępczej zalicza się rodziny zastępcze natomiast do instytucjonalnej formy – placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W roku 2012 w powiecie rawskim funkcjonowało 39 rodzin zastępczych.

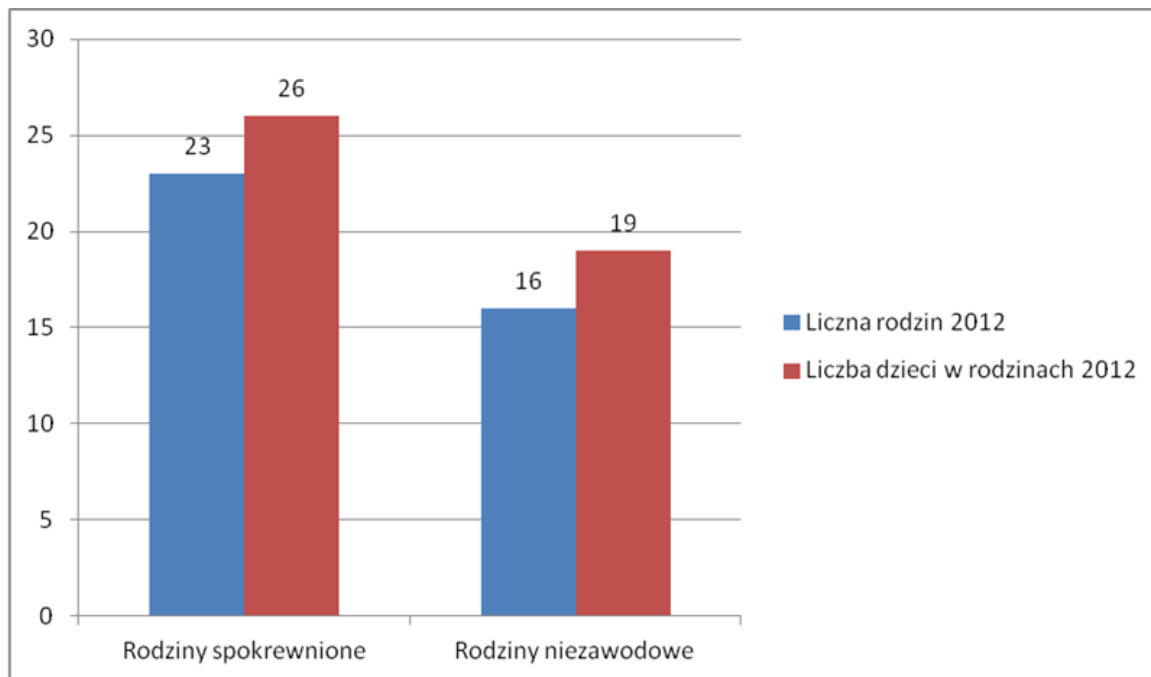
Tabela nr 6. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie rawskim w 2012 roku.

	2012	2012
Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Rodziny spokrewnione	23	26
Rodziny niezawodowe	16	19
OGÓLEM	39	45

Źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Rodzinom udzielano świadczeń: na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny, dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania.

Wykres nr 3. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach w 2012r.

Zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczono Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.

Realizując swoje zadania Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej utworzył Zespół ds. Pieczy Zastępczej.

Zespół, w konsultacji z rodziną zastępczą, psychologiem, przedstawicielem ośrodka adopcyjnego, koordynatorem dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w celu ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 3 m-ce dla dzieci do lat 3 oraz raz na 6 mcy dla dzieci powyżej 3 lat.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w konsultacji z koordynatorem, dokonuje oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz sporządza plany pomocy dziecku.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator obejmuje swoją opieką rodziny zastępcze nieobjęte opieką koordynatora. W związku z powyższym organizator współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej w celu ustalenia sytuacji rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej i możliwości powrotu tych dzieci do rodziny naturalnej, ze szkołami w celu ustalenia sytuacji dydaktyczno – wychowawczej dzieci, z sądem w sprawie zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinie zastępczej. Sporządza opinie o kandydatach na przyszłych opiekunów zastępczych.

Organizator ściśle współpracuje z Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Łodzi. Przedstawiciel Ośrodka bierze udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Organizator zgłasza do Ośrodka informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Ponadto prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej niezawodowej, zapewnia pomoc prawną, psychologiczną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, organizuje wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia.

Realizując swoje zadania, przedstawiciel organizatora bierze udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej.

Od 2012 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej organizuje szkolenia dla funkcjonujących już rodzin zastępczych. Szkolenia prowadzone były Programem PRIDE – Rodzinna opieka zastępcza/Adopcja przez

wykwalifikowanych trenerów. W listopadzie 2013 roku przeszkolono wszystkie istniejące rodziny zastępcze niezawodowe.

Rodziny zastępcze, na ich wniosek, obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2012 roku 26 rodzin zostało objętych taką opieką.

Opieką koordynatora zostały objęte rodziny, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze, lub które w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wymagały takiego rodzaju wsparcia. Wszystkie rodziny, które zgłaszają chęć współpracy z koordynatorem, także otrzymują taką formę wsparcia. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, wspierał ich w trudach codziennej pracy, pomagał w rozwiązywaniu występujących trudności, wskazywał rozwiązania lub pomagał w realizacji założeń planu pracy z dzieckiem. Koordynator to osoba, która zna opiekunów oraz ich dzieci, jest godna zaufania na tyle, że rodziny nie ukrywają żadnych niepowodzeń związanych z wychowywaniem dzieci czy swoich wątpliwości.

Na terenie powiatu rawskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego tj. Dom Dziecka w Rawie Mazowieckiej. Jest ona placówką opieki całkowitej dla dzieci i młodzieży w wieku od 3-18 lat.

Działalność placówki ma na celu przede wszystkim dobro dziecka oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i intelektualnego dziecka. W ramach prac opiekuńczo-wychowawczych w placówce prowadzone są: zajęcia wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapie indywidualne, pedagogizacja rodzin, zajęcia w pracowni komputerowej. Ponadto placówka zapewnia wychowankom pomoc w usamodzielnieniu się.

Tabela nr 7. Liczba wydanych skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej w latach 2011 – 2012

ROK	LICZBA WYDANYCH SKIEROWAŃ
2011	14
2012	6

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela nr 8. Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej w latach 2011-2012

ROK	Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej.
2011	33
2012	33

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Dzieci przebywające w Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej to dzieci pochodzące nie tylko z terenu Powiatu Rawskiego, ale również z terenu innych powiatów takich jak: Łowicki, Brzeziński, Pajęczański, Łęczycki, Radomszczański, Piotrkowski, Żyrardowski, Kolski, Sochaczewski.

Tabela nr 9. Liczba dzieci pochodzących z terenu Powiatu Rawskiego a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2011-2012

ROK	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.
2011	1
2012	4

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Dom Dziecka w Rawie Mazowieckiej od wielu lat podejmuje szereg działań, mających na celu zmniejszenie liczby wychowanków w placówce opiekuńczo – wychowawczej. W tym celu współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami, placówkami oświatowymi, placówkami opieki zdrowotnej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie.

Placówka prowadzi także pracę z rodzinami naturalnymi wychowanków, której celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przewyżnianiu trudności życiowych, odbudowy więzi a w konsekwencji doprowadzenie do powrotu dziecka pod opiekę rodziców.

Tabela nr 10. Liczba wychowanków, którzy opuścili placówkę opiekuńczo-wychowawczą w latach 2011-2012

	2011	2012
Rodzina naturalna	3	2
Usamodzielnienie	4	5
Inne placówki	2	1
Przysposobienie dziecka	0	1

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Osoby pełnoletnie opuszczające, po osiągnięciu pełnoletniości, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na:

- 1) kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu: odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia.

Tabela nr 11. Liczba usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych opieką PCPR w latach 2011-2012.

Lata	2011	2012
Liczba usamodzielniających się wychowanków objętych opieką PCPR	3	3

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela nr 12. Liczba usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych objętych opieką PCPR w latach 2011-2012.

Lata	2011	2012
Liczba usamodzielniających się wychowanków objętych opieką PCPR	18	18

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Pełnoletni wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze borykają się z problemem dotyczącym możliwości uzyskania lokalu mieszkalnego. Z myślą o nich, na terenie powiatu rawskiego, utworzono mieszkania chronione. Mieszkanie chronione przygotowuje do samodzielnego życia, zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, wsparcia w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkania przeznaczone są dla 14 usamodzielniających się wychowanków. Są formą pomocy społecznej dla osób usamodzielnianych - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Zapewniają one warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszcza się one w Białej Rawskiej w obiekcie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych.

W roku 2011 w mieszkaniach chronionych przebywało 5 wychowanków w tym: 3 osoby z placówki opiekuńczo-wychowawczej, 1 osoba z rodziny zastępczej i 1 osoba z zakładu poprawczego. W roku

2012 w mieszkaniach przebywało: 2 wychowanków z placówki opiekuńczo-wychowawczej i 1 osoba z rodziny zastępczej.

3.2. Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem gospodarczym polegającym na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy i poszukujących jej nie znajduje zatrudnienia. Jego miarą jest stopa bezrobocia, będąca relacją liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Bezrobocie jest ściśle związane z ubóstwem i najczęściej jest przyczyną wykluczenia społecznego. Osoby wykluczone kojarzone są zazwyczaj z brakiem zapobiegliwości, aspiracji edukacyjnych, przestępczością, degradacją czy patologią społeczną. Jednak dziś wykluczenie staje się problemem coraz bardziej złożonym. Pojawiają się zupełnie nowe czynniki odpowiadające za sytuowanie jednostek na marginesie życia społecznego, jak chociażby brak odpowiednich kompetencji w zakresie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Wykluczonym może być każdy, kto pozbawiony jest możliwości pełnej partycypacji w życiu społecznym.

Skala bezrobocia i jego negatywne skutki dla społeczności lokalnej powodują konieczność podejmowania działań przez urząd pracy. W Rawie Mazowieckiej funkcjonuje Powiatowy Urząd Pracy, którego celem jest realizowanie polityki rynku pracy, w szczególności poprzez promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych ujętą w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Powiat rawski zamieszkuje prawie 50 tys. mieszkańców, z czego na koniec 2012r. 82,2% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31.12.2011r. wynosiła 1800 osób, a stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 8,6%. Natomiast na dzień 31.12.2012r. wynosiła 1951 osób. Jest to zwiększenie w porównaniu do grudnia 2011r. o 151 osób, tj. o 8,4 %. Efektywność działań Urzędu odzwierciedla także wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie rawskim wg stanu na dzień 31.12.2012r. – 9,2%, jeden z najniższych w województwie łódzkim, przy czym stopa bezrobocia w całym województwie łódzkim – 14,0%, natomiast w kraju – 13,4%.

Na koniec 2012r. najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 26,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a w dalszej kolejności znaczący jest udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 26,3% oraz zasadniczym zawodowym – 26,1%. W stosunku do końca 2011r. nastąpił spadek liczby osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe o 3,3%, natomiast znacznie wzrosła liczba osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym o 2,1%, którym mimo posiadanego wykształcenia coraz trudniej znaleźć zatrudnienie.

Analiza struktury osób bezrobotnych wg wieku na koniec 2012r. wskazuje, że dominującą grupą bezrobotnych są osoby w wieku 25-34 lata to 30,1% ogółu oraz w przedziale wiekowym 18-24 lata – 23,3%. Młodzi ludzie bez doświadczenia zawodowego bądź z małym stażem pracy mają małe szanse na rozpoczęcie kariery zawodowej lub jej kontynuowanie. Wiedza i umiejętności zdobyte podczas nauki często nie pokrywają się z wymogami rynku pracy. Pracodawcy wprawdzie chętnie stawiają na ludzi młodych i wykształconych, ale już posiadających pewne doświadczenie zawodowe, co stoi w sprzeczności z sytuacją młodzieży kończącej szkoły. Długotrwałe bezrobocie wśród młodych osób może wytworzyć bardzo niekorzystne postawy życiowe. Analizując dynamikę według grup wiekowych obserwuje się wzrost liczby osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 25-34 lata (+ 2,7%), przy jednoczesnym spadku liczebności w wieku 18-24 lata (- 4,1%), którzy w większości podejmują dalszą naukę w szkołach policealnych lub na studiach wyższych.

Rozpatrując sytuację osób bezrobotnych według kryterium doświadczenia zawodowego zauważymy, że na koniec 2012r. największą liczbę stanowiły osoby posiadające krótki staż pracy od 1 do 5 lat – 23,5% oraz bez stażu pracy – 17,7%. Brak doświadczenia zawodowego stanowi istotną barierę utrudniającą podjęcie i utrzymanie zatrudnienia.

Problemy związane z postępującym procesem starzenia się ludności, stwarzają ryzyko pojawienia się w przyszłości deficytów siły roboczej. Ponadto utrzymują się stałe cechy naszego rynku pracy, jak sezonowość oraz niekorzystna struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych – ok. 53% bezrobotnych nie posiada wykształcenia średniego, co czwarty bezrobotny nie ma doświadczenia zawodowego, a 4 na 10 bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych. Są to czynniki

utrudniające znalezienie zatrudnienia, szczególnie, że co czwarty bezrobotny pozostaje w ewidencji przez okres ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się (ok. 26%).

Tabela nr 12. Dane z PUP za 2011r.

Powiat Rawski ogółem		W podziale na miasta i gminy					
		Miasto Rawa Mazowiecka	Miasto i Gmina Biała Rawska	Gmina Cielądz	Gmina Rawa Mazowiecka	Gmina Regnów	Gmina Sadkowiec
Liczba bezrobotnych ogółem	1800	824	335	143	309	43	146
w tym kobiety	851	378	159	65	143	31	75
niepełnosprawni	146	85	23	4	26	4	4

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Rawie Mazowieckiej

Tabela nr 13. Dane z PUP za 2012r.

Powiat Rawski ogółem		W podziale na miasta i gminy					
		Miasto Rawa Mazowiecka	Miasto i Gmina Biała Rawska	Gmina Cielądz	Gmina Rawa Mazowiecka	Gmina Regnów	Gmina Sadkowiec
Liczba bezrobotnych ogółem	1951	823	375	168	375	54	156
kobiety	934	388	180	84	167	33	82
niepełnosprawni	156	84	20	8	38	4	2

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Rawie Mazowieckiej

Każda z dysfunkcji tj. bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, sieroctwo, uzależnienia, stanowi dysfunkcję powodującą ubóstwo społeczne, które winno być w skuteczny sposób ograniczane.

3.3 Niepełnosprawność

Jednym z ważnych problemów społecznych występujących na terenie powiatu rawskiego jest niepełnosprawność. Diagnoza osób niepełnosprawnych jest trudna z uwagi na brak danych statystycznych dotyczących dokładnej liczby osób z niepełnosprawnością oraz rodzajów dysfunkcji, jakimi dotknięte są te osoby.

Wg danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rawie Mazowieckiej w latach 2011-2012 wydano łącznie 1632 orzeczenia, w tym 251 orzeczeń dotyczących osób poniżej 16 roku życia.

Tabela nr 15. Liczba wydanych w roku 2011 orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci – osoby przed 16 rokiem życia

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	wiek			płeć	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	kobieta	mężczyzna
1.	01-U	3	0	0	3	1	2
2.	02-P	4	1	2	1	1	3
3.	03-L	14	2	6	6	6	8

4.	04-O	7	2	0	5	4	3
5.	05-R	8	1	4	3	3	5
6.	06-E	5	1	2	2	1	4
7.	07-S	22	10	6	6	6	16
8.	08-T	2	0	0	2	1	1
9.	09-M	4	1	2	1	2	2
10.	10-N	9	6	1	2	3	6
11.	11-I	21	9	6	6	10	11
12.	12-C	9	4	3	2	3	6
	RAZEM	108	37	32	39	41	67

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rawie Mazowieckiej wg stanu na dzień 31.12.2011r.

Tabela nr 16. Liczba wydanych w roku 2012 orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności , wieku, płci – osoby przed 16 rokiem życia

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	wiek			płeć	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	kobieta	mężczyzna
1.	01-U	12	1	0	11	3	9
2.	02-P	3	0	1	2	0	3
3.	03-L	12	2	6	4	4	8
4.	04-O	8	1	0	7	4	4
5.	05-R	14	5	0	9	7	7
6.	06-E	9	0	5	4	3	6
7.	07-S	22	9	7	6	5	17
8.	08-T	1	0	1	0	1	0
9.	09-M	3	1	0	2	2	1
10.	10-N	16	6	3	7	6	10
11.	11-I	36	9	8	19	21	15
12.	12-C	7	0	6	1	2	5
	RAZEM	143	34	37	72	58	85

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rawie Mazowieckiej wg stanu na dzień 31.12.2012r.

Tabela nr 17..Liczba wydanych w roku 2011 orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności , stopnia niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia – osoby powyżej 16 roku życia

Lp.	Symbole	Stopień niepełnosprawności				Wiek				Płeć		Wykształcenie					Zatrudnienie	
		znaczny	umiarkowany	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	kobieta	mężczyzna	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
1.	01-U	8	2	4	14	13	1	0	0	8	6	2	10	2	0	0	0	14
2.	02-P	20	29	4	53	5	3	33	12	29	24	3	29	9	9	3	4	49
3.	03-L	0	21	14	35	0	2	13	20	15	20	1	16	5	7	6	7	28
4.	04-O	6	8	8	22	2	2	12	6	11	11	2	7	6	6	1	3	19
5.	05-R	32	102	53	187	11	26	97	53	93	94	5	65	58	49	10	49	138
6.	06-E	0	5	1	6	1	1	2	2	3	3	0	3	3	0	0	0	6
7.	07-S	33	93	24	150	4	7	72	67	52	98	9	63	46	26	6	31	119
8.	08-T	3	7	2	12	4	1	6	1	2	10	0	6	4	2	0	1	11
9.	09-M	1	1	3	5	0	2	2	1	3	2	0	1	0	3	1	2	3

W 2012 r. 407 osób (w tym 100 opiekunów) ubiegało się o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Dofinansowanie otrzymały 403 osoby. Na skutek rezygnacji z otrzymanego dofinansowania z rehabilitacji w ramach turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 360 osób (w tym 85 opiekunów).

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

W roku 2011 wpłynęły 223 wnioski. Zrealizowano 277 wniosków (w tym 60 wniosków zaległych z 2010 r.).

W roku 2012 wpłynęły 263 wnioski. Zrealizowano 253 wnioski (w tym 5 wniosków zaległych z 2011 r.). Dofinansowania dotyczyły min. pieluchomajtek, cewników, butów i aparatów ortopedycznych, protez, aparatów słuchowych, materacy przeciwoleżynowych, wózków inwalidzkich, łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych.

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

W 2011 r. wpłynęło 14 wniosków o dofinansowanie likwidacji różnego rodzaju barier. 10 wniosków dotyczyło barier architektonicznych, 1 wniosek barier technicznych, 3 wnioski barier w komunikowaniu się. Wszystkie ww. wnioski zostały rozpatrzone.

W 2011 r. zawartych zostało 29 umów (2 osoby zrezygnowały z realizacji umowy po jej podpisaniu z przyczyn losowych). Umowy te dotyczyły niezrealizowanych wniosków z roku 2009, 2010 oraz wniosków z 2011 r. Zawarto 10 umów na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się (1 osoba zrezygnowała), 3 umowy na dofinansowanie likwidacji barier technicznych, 16 umów na likwidację barier architektonicznych (1 osoba zrezygnowała).

W 2012 r. wpłynęły 33 wnioski o dofinansowanie likwidacji różnego rodzaju barier. 9 wniosków dotyczyło barier architektonicznych, 4 barier technicznych, 20 wniosków barier w komunikowaniu się. Wszystkie ww. wnioski zostały rozpatrzone.

W 2012 r. zawartych zostało 27 umów (2 osoby zrezygnowały z realizacji umowy po jej podpisaniu z przyczyn losowych). Zawarto 16 umów na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, 4 umowy na dofinansowanie likwidacji barier technicznych (2 osoby zrezygnowały), 7 umów na likwidację barier architektonicznych.

Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego

W 2011 r. wpłynęły 2 wnioski na dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. Zawarta i zrealizowana została 1 umowa.

W 2012 r. wpłynęły 4 wnioski na dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. Zawarte i zrealizowane zostały 3 umowy.

Warsztat terapii zajęciowej

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej wyposażonej w osobowość prawną lub posiadającej zdolność do czynności prawnych. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty. Warsztat jest placówką pobytu dziennego.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rawie Mazowieckiej prowadzony jest przez Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej. Warsztat ma swoją siedzibę przy ul. Miłej 2. Uczestnikami Warsztatu jest 35 dorosłych osób niepełnosprawnych w tym: ze znacznym stopniem niepełnosprawności 27 osób, a z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności 8 osób. Warsztat posiada wykwalifikowaną kadrę – instruktorów terapii zajęciowej, rehabilitanta, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego. W Warsztacie funkcjonują następujące pracownie:

- wikliniarska,
- malarsko-artystyczna,
- komputerowo-botaniczna,

- tkacka,
- gospodarstwa domowego,
- stolarska,
- plecionkarsko-dziwiarska

Osoby niepełnosprawne mieszkające poza Rawą Mazowiecką oraz te z terenu miasta, które muszą być dowożone, korzystają ze specjalnie do tego celu przystosowanego środka transportu.

Tabela Nr 19. Pomoc ze środków PFRON w podziale na zadania w latach 2011 - 2012.

Zadanie	2011 rok		2012 rok	
	Liczba osób		Liczba osób	
	dzieci	dorośli	dzieci	dorośli
Turnusy rehabilitacyjne	0	0	48 (w tym 23 opiekunów)	312 (w tym 62 opiekunów)
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	7	20	14	11
Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	57 (liczba wniosków)	220 (liczba wniosków)	48 (liczba wniosków)	205 (liczba wniosków)
Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym	1 wniosek		1 wniosek	
Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego	0	1 (liczba wniosków)	0	3 (liczba wniosków)
Warsztaty terapii zajęciowej	0	35	0	35

Źródło: dane PCPR opracowanie własne

Program „Aktywny Samorząd”

W 2012r. Powiat Rawski przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” W związku z tym w dniu 31 sierpnia 2012r. została podpisana umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej wpłynęło 21 wniosków dotyczących pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w następujących obszarach:

Obszar A - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, został złożony jeden wniosek na kwotę 3 400zł. Wniosek został rozpatrzony negatywnie pod względem formalnym, gdyż wnioskodawca nie był posiadaczem samochodu.

Obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, na ten obszar zostało złożonych pięć wniosków o łącznej kwocie 16 867zł. Dwóch wnioskodawców zrezygnowało z udziału w programie z obszaru B1 z przyczyn osobistych. Dwa wnioski zostały rozpatrzone negatywnie pod względem formalnym, gdyż wnioskodawcy otrzymali w przeciągu 3 lat odpowiednio na te cele pomoc ze środków PFRON. Pozytywnie pod względem formalnym, oraz merytorycznym zastał rozpatrzony jeden wniosek, wypłacone zostało 3 780 zł.

Obszar B2 - pomoc w zakupie urządzeń lektorskich zostały złożone dwa wnioski o łącznej kwocie 6 800zł. Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie pod względem formalnym, gdyż wnioskodawca otrzymał w przeciągu 3 lat odpowiednio na te cele pomoc ze środków PFRON. Pozytywnie pod względem formalnym, oraz merytorycznym zastał rozpatrzony jeden wniosek, wypłacone zostało 4650zł.

Obszar B3 – pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich, został złożony i rozpatrzony pozytywnie pod względem formalnym, oraz merytorycznym jeden wniosek na kwotę 7 125zł.

Obszar B4 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lektorskich albo brajlowskich, został złożony jeden wniosek na kwotę 1 000 zł., wnioskodawca nie otrzymał dofinansowania, gdyż obszar B4 nie był realizowany w 2012r.

Obszar C – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zostały złożone cztery wnioski na zwiększoną kwotę dofinansowania. Realizator powołał eksperta, który w trakcie konsultacji z udziałem beneficjentów pomocy potwierdził celowość zwiększenia kwoty dofinansowania. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie pod względem formalnym i merytorycznym. Powołany został ekspert wypłacone zostało 45 770 zł.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zostało złożonych siedem wniosków o łącznej kwocie 21 000 zł. Wszystkie zostały pozytywnie rozpatrzone pod względem formalnym, oraz merytorycznym.

Obszar E – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B, nie został złożony żaden wniosek.

Obszar F – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, nie został złożony żaden wniosek.

Łącznie w powiecie rawskim, w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2012r. zostało zawartych 14 umów, wypłacone zostały 82 325 zł.

W czasie realizacji programu zostały przeprowadzone pozytywnie cztery kontrole prawidłowości wykorzystania przedmiotu dofinansowania.

Rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych

Powiat I ponosi koszty utrzymania pomieszczeń przy ul. Niepodległości, w których odbywa się rehabilitacja dzieci z terenu powiatu. Z zabiegów rehabilitacyjnych korzystają osoby z różnego typu schorzeniami. Zabiegi rehabilitacyjne prowadzone są przez Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”

W 2012 r. ogłoszono konkurs na wykonanie zadania publicznego dotyczącego podejmowania działań mających na celu prowadzenie rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej realizowanego w formie wsparcia wraz z udzieleniem dotacji ze środków PFRON. Zadanie to realizowało Stowarzyszeniu Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”. Na pokrycie kosztów zatrudnienia 2 rehabilitantów przyznano środki publiczne (środki finansowe PFRON) w wysokości 16.000 zł..

Powiatowe Programy Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

W grudniu 2011 r. zakończyła się realizacja „Powiatowego Programu na Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006-2011” . Od stycznia 2012r. obowiązuje nowy „Powiatowy Program na Rzecz Działania Osób Niepełnosprawnych na lata 2012-2017”. Programy te mają za zadanie ukierunkować i koordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w powiecie rawskim.

Zadania realizowane w ramach wyżej wymienionych Programów to:

1. Zaktywizowanie zawodowe i społeczne osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Realizatorzy: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej.

2. Stwarzanie warunków w zakresie dostępu do rehabilitacji leczniczej, zawodowej, społecznej oraz edukacja osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych.

3. Wyrównywanie szans w zakresie poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4. Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: PCPR, Powiat, wolontariat, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

5. Zapewnienie opieki nad chorym w domu.

Realizatorzy: Ośrodki Pomocy Społeczne i Polski Czerwony Krzyż.

6. Stworzenie systemowej opieki dla osób chorych oraz starszych wymagających całodobowej opieki.

Realizatorzy: podmioty lecznicze, w tym Hospicjum, Wydział Polityki Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej.

Realizacja projektu „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji w powiecie rawskim”

Od 2009 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej realizuje projekt „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji w powiecie rawskim”.

W 2011 roku, wsparciem w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego objętych zostało 38 osób z terenu powiatu rawskiego. Wsparcie w ramach projektu skierowane było do 3 grup beneficjentów:

- 20 uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rawie Mazowieckiej, którzy już po raz trzeci uczestniczyli w projekcie
- 10 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz młodzieży przebywającej w rodzinach zastępczych oraz
- 8 amazonek

Każda z tych grup beneficjentów otrzymała różne rodzaje wsparcia:

1. Uczestnicy wzięli udział w zajęciach - Nordic Walking służących poprawie stanu ich zdrowia i kondycji. Łącznie od sierpnia do grudnia 2011 r. odbyło się 80 godzin zajęć. W październiku wraz z opiekunami uczestnicy wzięli wyjazd na 3 dniową wycieczkę w malownicze rejony Polski. Zwiedzili Zamość, Sandomierz oraz Rostocze.

W ramach poradnictwa specjalistycznego na terenie w/w w Rawie Mazowieckiej odbyły się pogadanki prowadzone przez specjalistów – lekarza internistę oraz dietetyka.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z zakresu stylizacji własnego wizerunku prowadzone przez fryzjera oraz makijażystkę.

2. Usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz młodzieży przebywającej w rodzinach zastępczych i sfinansowano kurs prawa jazdy kat B, a jednemu z nich kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej na przewóz osób. Otrzymali oni również wsparcie psychologiczne poprzez uczestnictwo w grupowym treningu kompetencji i umiejętności społecznych, prowadzonym przez specjalistów psychologów. Odbyły się również indywidualne zajęcia z doradcą zawodowym, a w ramach działań o charakterze środowiskowym zostały sfinansowane tej grupie beneficjentów projektu karnety do kina na 10 seansów filmowych.

3. Amazonki, czyli kobiety po zabiegu mastektomii uczestniczyły w projekcie po raz pierwszy. Ta grupa beneficjentów otrzymała wsparcie psychologiczne w postaci indywidualnej terapii psychologicznej. Uczestniczyła również w spotkaniach z rehabilitantem i lekarzem onkologiem. Spotkania te odbywały się w formie wykładów oraz instruktarzu, można było również uzyskać indywidualne, porady. We wrześniu amazonki uczestniczyły w wyjazdowych zajęciach rehabilitacyjnych, które odbywały się nad morzem, w miejscowości Sarbinowo. W ramach działań o charakterze środowiskowym odbyły się również 3 wyjazdy na spektakle teatralne do Teatru Buffo i Teatru Komedia w Warszawie.

W roku 2012 wsparciem w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, objętych zostało 27 osób z terenu powiatu rawskiego. Wsparcie w ramach projektu skierowane było do 2 grup beneficjentów:

- 7 osób - usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz młodzieży przebywającej w rodzinach zastępczych oraz
- 20 osób- kobiet po zabiegu mastektomii

Każda z tych grup beneficjentów otrzymała różne rodzaje wsparcia:

1. Usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz młodzieży przebywającej w rodzinach zastępczych sfinansowano różne rodzaje kursów i szkoleń: kurs prawa jazdy kat B lub C, kurs obsługi wózków jezdniowych, szkolenia w zakresie wizażu, stylizacji paznokci. Otrzymali oni również wsparcie psychologiczne poprzez uczestnictwo w grupowym treningu kompetencji i umiejętności społecznych, prowadzonym przez specjalistów psychologów. Odbyły się również indywidualne zajęcia z doradcą zawodowym, a w ramach działań o charakterze środowiskowym zostały sfinansowane tej grupie beneficjentów projektu, karnety do kina na 10 seansów filmowych. W ramach projektu, ze środków EFS pokryto 1 osobie koszt czesnego oraz sfinansowano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej kolejnej osobie.

2. Grupa 12 kobiet po zabiegu mastektomii uczestniczyła w projekcie po raz pierwszy, pozostałe 8 było uczestnikami projektu realizowanego w roku ubiegłym. Nowe uczestniczki otrzymały wsparcie psychologiczne w postaci indywidualnej terapii psychologicznej, uczestniczyły w spotkaniach z rehabilitantem i lekarzem onkologiem. Wszystkie uczestniczki wzięły udział w grupowym treningu kompetencji społecznych oraz poradnictwie specjalistycznym – zajęcia z makijażystą. We wrześniu amazonki uczestniczyły w turnusie rehabilitacyjnym, który odbywał się nad morzem, w miejscowości Łeba. W październiku odbyła się 3 dniowa wycieczka na Podlasie. W ramach działań o charakterze środowiskowym odbyły się również 3 wyjazdy na spektakle teatralne do Teatru Capitol i Teatru Komedii w Warszawie.

Wszystkie działania realizowane w ramach projektów były dla jego uczestników całkowicie bezpłatne. Były one finansowane ze środków Unii Europejskiej, a 10,5,% środków pochodziło ze środków finansowych Powiatu.

Impreza integracyjna

W latach 2011 i 2012 w Rawie Mazowieckiej odbyły się: IX i X impreza integracyjna pod hasłem „Wszystkie dzieci nasze są”. Organizatorami imprez byli: Starosta Rawski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Fundacja „Obudźmy Nadzieję”.

W imprezach, jak co roku, wzięło udział wiele osób. Celem imprez było zbliżenie wszystkich dzieci, ich rodziców i opiekunów poprzez spotkanie się i wspólny udział w zabawach.

Na starszych i młodszych czekało moc atrakcji. Odbyły się liczne gry, zabawy i konkursy rodzinne.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia z którymi ściśle współpracujemy to: Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”, Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych, Polski Związek Głuchych, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszenie Hospicjum, Koło Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków, Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej, Polski Czerwony Krzyż, Rawsko-Biała Spółdzielnia Socjalna „Nadzieja i Praca”.

Do organizacji tych rozsyłane są wszelkie informacje napływające do Centrum i dotyczące osób niepełnosprawnych. Organizacje te informowane są o terminach składania wniosków, możliwości skorzystania z udziału w szkoleniach i konferencjach, paraolimpiadach, programach, konkursach, możliwościach kształcenia dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

3.4. Uzależnienia i przestępczość

Uzależnienie to nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji. W praktyce określenie to ma kilka znaczeń.

W języku potocznym termin „uzależnienie” jest stosowany głównie do osób, które nadużywają narkotyków, leków, alkoholu czy papierosów. W szerszym kontekście może odnosić się do wielu innych zachowań, np. gier hazardowych, oglądania telewizji Internetu.

Uzależnienie od alkoholu jako zespół objawów klinicznych (choroba) obejmuje populację 600-800tysięcy osób w Polsce. Powoduje ono różnorodne szkody.

Osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia. Proces ten w istotny sposób wpływa na rozmiary zjawiska bezrobocia i ubóstwa. W części przypadków prowadzi to do radykalnego zrywania związków międzyludzkich i więzi interpersonalnych, związanie się z grupami przestępczymi, agresja i przemoc.

Sprawami uzależnień na terenie powiatu rawskiego zajmują się min. Miejskie i Gminne Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które udzielają porad profilaktycznych dotyczących uzależnień:

- na temat leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych
- kierują na leczenie odwykowe

Działania komisji mają na celu przeciwdziałanie uzależnieniom między innymi są to; działania interwencyjne, motywacyjno-edukacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych.

Z danych szacunkowych Poradni Leczenia Uzależnień wynika, iż na terenie powiatu rawskiego jest ok. 2700 osób uzależnionych od alkoholu.

Tabela nr 20. Dane dotyczące działalności Poradni w latach 2011-2012r.

Lp	Zakres	2011 rok	2012 rok
1	Ogółem liczba przyjętych pacjentów z powiatu rawskiego w tym:	2846	2673
a	Liczba konsultacji lekarskich	453	507
b	Liczba konsultacji terapeutycznych	2393	2166

Źródło: dane z Poradni Leczenia Uzależnień

Nałóg wpływa destrukcyjnie nie tylko na zdrowie osoby uzależnionej, ale również na zachowania społeczne. Z uzależnienia mogą wynikać kłopoty w pracy, rozpad związku małżeńskiego lub innej struktury o charakterze rodzinnym, zanik więzi rodzic – dziecko .

Uzależnienia są również często przyczyną zachowań o charakterze kryminogennym, np. z powodu nadużycia alkoholu popełniono w Polsce na sto takich zanotowanych przypadków 77 zabójstw, 58 umyślnych podpaleń, 79 pobić i zranień i aż 82 przestępstwa o podłożu seksualnym.

Przestępczość - przez pojęcie przestępczość rozumie się zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami:

- stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego,
- wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

Katalog przestępstw na terenie powiatu rawskiego obrazują poniższe dane Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej

Ogółem w Powiecie Rawskim w latach 2011 – 2012 dokonano 2785 przestępstw.

Tabela nr 21. Liczba przestępstw popełnionych w 2011r. oraz 2012r.

Rodzaj Spraw	2011 rok	2012 rok
Przestępstwa kryminalne	947	833
Uszkodzenia ciała(bójki i pobicia)	61	39
Przestępstwa przeciwko mieniu	362	369
Przestępstwa narkotykowe	77	44
Zgwałcenia	3	5
Rozboje	34	14

Źródło: dane z Komendy Powiatowej Policji

W Sądzie Rejonowym w Skierniewicach z siedzibą w Rawie Mazowieckiej toczyły się sprawy:

Tabela nr 22. Dane statystyczne za lata 2011-2012 z zakresu pionu rodzinnego.

Rodzaj Spraw	2011 rok		2012 rok	
	Wpływ	załatwienie	wpływ	załatwienie
Sprawy o alimenty	65	61	70	82
Zmiana orzeczeń w zakresie alimentów	67	71	92	100
Demoralizacja nieletnich : w tym				
Repetitorium Npw	52	56	47	53
Repetitorium Now	49	48	53	56
Czyny karalne popełnione przez nieletnich:				
Repetitorium Npw	58	63	63	72
Repetitorium Now	37	39	33	34
Repetitorium Nk	2	1	2	3
Sprawy o pozbawienie, zawieszenia i ograniczenie władzy rodzicielskiej	49	48	56	65
Sprawy o zastosowanie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego	112	89	77	121
Zmiana orzeczenia o obowiązku leczenia odwykowego	8	9	16	17

Źródło: dane statystyczne w oparciu o sprawozdania MS-16 i MS-18 z Sądu Rejonowego X Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Rawie Mazowieckiej.

3.5. Interwencja kryzysowa

Definicja interwencji kryzysowej zakłada pomoc skierowaną do osoby będącej w kryzysie, mającą na celu przywrócenie naturalnych mechanizmów radzenia sobie w sytuacji trudnej. W trakcie kryzysu naturalne mechanizmy radzenia sobie zostają zachwiane i niekiedy potrzebna jest pomoc z zewnątrz aby można było sobie znów zacząć sobie radzić. W takim kontekście interwencje kryzysową można traktować w wąskim rozumieniu – jako bardzo konkretna pomoc udzielana bezpośrednio w trakcie lub zaraz po traumatycznym zdarzeniu. W większości przypadków interwencja kryzysowa przeznaczona jest dla osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby takie otrzymują pomoc w postaci możliwości pobytu w Ośrodku Interwencji Kryzysowej (hostel), jeżeli ich przebywanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania mogłoby skutkować pogłębieniem kryzysu. Oprócz zapewnienia schronienia osoby takie korzystają z pomocy pracownika socjalnego a także prawnika i psychologa.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej działa na bazie Domu Dziecka przy ul. Łowickiej 15 i został utworzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej. Za cel przyjął zapobieganie powstawaniu i pogłębianiu się dysfunkcji rodzin, osób z terenu powiatu rawskiego, będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innej, trudnej sytuacji kryzysowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej świadczy bezpłatne usługi o charakterze hostelowym, które są dostępne całą dobę. Maksymalny czas przebywania w Ośrodku wynosi 3 miesiące. Poszkodowanym osobom zostaje udzielona wszechstronna pomoc psychologiczna, prawna, socjalna a także pomoc w załatwieniu różnych spraw urzędowych, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.

Z usług ośrodka korzystają przeważnie matki z dziećmi - ofiary fizycznej bądź psychicznej przemocy w rodzinie. W 2011r. z usług ośrodka (hostel oraz pomoc specjalistyczna) skorzystało 8 osób, w tym 3 osoby dorosłe i 5 dzieci natomiast w 2012 roku – 5 osób w tym 2 osoby dorosłe i 3 dzieci.

Wszystkie obowiązki i zadania związane z działalnością i funkcjonowaniem ośrodka wykonywane są przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz pracowników Domu Dziecka.

Interwencja kryzysowa w szerszym rozumieniu polega na pomocy w poradzeniu sobie z problemami, które nie wywołują kryzysu wymagającego natychmiastowej interwencji, jednakże kryzys ten pozostawiony sam sobie może doprowadzić do pogorszenia funkcjonowania społeczno-emocjonalnego osoby doświadczającej

sytuacji trudnej. W rozumieniu szerszym możemy nazwać tę formę interwencji kryzysowej poradnictwem specjalistycznym. Pod tym terminem w praktyce kryje się pomoc psychologa dla osób:

· **Pomoc osobom borykającym się z problemem uzależnienia.**

W 2011r. 8 osób zgłosiło problem zależności alkoholowej co przełożyło się na 14 spotkań terapeutycznych oraz 2 osoby zgłaszające problem z narkotykami, co przełożyło się na 3 spotkania terapeutyczne. W 2012r. 13 osób zgłosiło problem zależności alkoholowej co przełożyło się na 21 spotkań terapeutycznych. Poradnictwo specjalistyczne w tym zakresie wiąże się z pomocą w utrzymaniu abstynencji w pierwszej fazie leczenia odwykowego, postawienie diagnozy uzależnienia oraz zmotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego w Poradni Leczenia Uzależnień.

· **Pomoc rodzinom borykającym się z problemami uzależnienia jednego z jej członków.**

W 2011r. 5 osób zgłosiło problem alkoholu w rodzinie, co przełożyło się na 7 spotkań terapeutycznych, jedna osoba zgłosiła problem występowania narkotyków w rodzinie, 1 osoba zgłosiła występowanie w rodzinie problemu z hazardem co przełożyło się na 4 spotkania terapeutyczne. W 2012r. z pomocy poradnictwa specjalistycznego skorzystało 19 osób szukających pomocy w związku z występowaniem alkoholu w rodzinie, co się przełożyło na 27 spotkań terapeutycznych, 1 osoba zgłosiła problem hazardu w rodzinie i 1 osoba zgłosiła problem narkotyków. W takiej sytuacji działania psychologa ukierunkowane są na minimalizację szkód jakie mogą dotyczyć rodziny w związku z chorobą jednego z jej członków, ponadto informujemy o celach i przebiegu terapii uzależnień.

· **Osoby szukające pomocy specjalistycznej.**

Są to osoby zgłaszające problemy rodzinne i wychowawcze. Prawidłowe relacje rodzinne są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania człowieka w szeroko pojętym dobrostanie psychicznym, dlatego problem relacji małżeńskich czy też kłopotów wychowawczych, jest dość często zgłaszany do psychologa PCPR. Pomoc w rozwiązaniu tych problemów jest bardzo indywidualna i bezwzględnie dostosowana do potrzeb danej rodziny. Pomoc specjalistyczna w takich wypadkach może mieć charakter zarówno sesji małżeńskich czy też pracy indywidualnej z klientem. W 2011 roku do Centrum zgłosiło się 27 osób szukających pomocy w rozwiązaniu swoich kłopotów rodzinnych co przełożyło się na 44 spotkania terapeutyczne. W 2012r. problemy rodzinne zgłosiły 52 osoby co przełożyło się na 119 spotkań terapeutycznych. W 2012 r. z pomocy psychologa PCPR skorzystały również 27 rodzin posiadających dziecko w pieczy zastępczej, co się przełożyło na 38 spotkań terapeutycznych.

· **Problemy zdrowotne.**

Problemy zdrowotne mieszkańcy powiatu rawskiego zgłaszane jako formy kryzysu do poradnictwa specjalistycznego przy PCPR. Kryzysy zdrowotne dotyczyły zarówno zdrowia psychicznego (depresje, psychozy, stany po urazach ośrodkowego układu nerwowego, demencje, itp.), jak i też zachorowań na ciężkie choroby somatyczne (nowotwory, choroby układu krążenia, choroby przewlekłe itp.) W 2011 r. do PCPR zgłosiły się 27 osoby zgłaszające takie problemy co się przełożyło na 170 spotkań terapeutycznych, rok 2012 zakończył się zgłoszeniem 34 osób zgłaszających takie problemy co się przełożyło na 166 spotkań terapeutycznych z psychologiem

W 2011 r. psycholog odbył łącznie 386 sesji terapeutycznych, natomiast w 2012 r. 420 sesji.

Zakres problemów, z którymi najczęściej się spotykał to: przemoc w rodzinie, ogólnie pojęte problemy rodzinne i wychowawcze a także uzależnienia oraz problemy zdrowotne mieszkańców powiatu

Wsparciem i pomocą rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i przemocą służy min. „Punkt Konsultacyjno – Interwencyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie”. Pogotowie oferuje porady telefoniczne i indywidualne, sesje rodzinne prowadzone przez psychologa, terapie indywidualne, pomoc psychologiczna, prawnicza i socjalna dla członków rodziny dotkniętych przemocą domową

W Punkcie Konsultacyjno - Interwencyjnym w Rawie Mazowieckiej dla osób doznających przemocy w rodzinie „Pogotowie Rodzinne” w latach 2011 – 2012 łącznie udzielono pomocy 391 interesantom (2011r. – 199 przyjęć, 2012r. - 192 przyjęcia).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach zapewnienia swoim klientom jak najszerszego zakresu pomocy posiada bardzo dobre kontakty z innymi instytucjami w tym:

- Zespół kuratorów przy Sądzie Rejonowym

- Policja
- Ośrodki Pomocy Społecznej
- Stowarzyszenia Pozarządowe, w tym Pogotowie Rodzinne

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone jest przez psychologa i pracowników socjalnych oraz prawnika. W ramach poradnictwa prowadzone są: konsultacje psychologiczne, sesje rodzinne, poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy, poradnictwo w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w rodzinie. Ponadto PCPR ściśle współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin, które wspierają nas w działaniach.

IV. Analiza SWOT problemów społecznych

Ten etap to ocena wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju, którą dokonuje się za pomocą analizy SWOT. Metoda ta polega na identyfikacji atutów i słabości w układzie lokalnym oraz szans i zagrożeń powiatu w układzie zewnętrznym.

Poszczególne kategorie analizy SWOT definiowane są następująco:

Sila– zjawisko pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju lokalnego, na występowanie którego bezpośredni wpływ ma sam układ lokalny (władze samorządowe, społeczność lokalna).

Słabość– zjawisko ograniczające możliwości rozwoju, na które bezpośredni wpływ mają lokalni aktorzy.

Szansa– zjawisko korzystne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju, występowanie którego jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego oddziaływania układu lokalnego.

Zagrożenie – zjawisko negatywne z punktu widzenia rozwoju jednostki terytorialnej, na które lokalny układ społeczno-gospodarczy nie ma możliwości wpływu.

Analiza SWOT: siły i słabości

Siły	Słabości
<ul style="list-style-type: none"> · współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci; · GOPS (Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej) wypłacają zasiłki, świadczenia rodzinne oraz prowadzą dożywianie dzieci; · GOPS-y zapewniają usługi opiekuńcze, kierują do domów pomocy społecznej; · PCPR (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej) wraz z GOPS wspierają rodziny, udzielają porad, prowadzą prace socjalną z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym; · PCPR prowadzi proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki resocjalizacyjne itp.; · na terenie powiatu funkcjonują mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek resocjalizacyjnych itp. · na terenie powiatu rawskiego działa 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego · PCPR realizuje program rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu rawskiego; · na terenie powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która prowadzi wielospecjalistyczną diagnozę dla dzieci i młodzieży. · na terenie powiatu funkcjonuje Warsztat Terapii 	<ul style="list-style-type: none"> · zbyt małe zainteresowanie społeczności do pełnienia funkcji rodzin zastępczych; · zwiększająca się liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; · niewystarczająca współpraca z rodzinami biologicznymi dziećmi umieszczonych w pieczy zastępczej; · brak wystarczających środków finansowych na pomoc rodzinom; · zwiększająca się liczba osób starszych wymagających usług opiekuńczych; · mała liczba asystentów rodzinnych; · zbyt mała liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej · brak oddziału pielęgnacyjno-opiekuńczego, · brak stacjonarnego hospicjum, · brak wypożyczalni sprzętu ortopedycznego, · brak domu pomocy społecznej, · bariery architektoniczne w szkołach i instytucjach, · brak zakładów pracy chronionej, · osłabienie funkcji rodziny · brak społecznego lidera (aktywisty) · brak grupy dla osób uzależnionych od narkotyków w miejscowej Poradni Leczenia Uzależnień · niska świadomość występowania problemów uzależnień od narkotyków w społeczeństwie · sytuacja finansowa budżetu powiatu

<p>Zajęciowej</p> <ul style="list-style-type: none"> · realizacja projektów systemowych współfinansowanych ze środków POKL , których uczestnikami są osoby niepełnosprawne, · dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, · dobra współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, · na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, · na terenie powiatu funkcjonuje Zespół Placówek Specjalnych, · w szkołach na terenie powiatu znajdują się klasy integracyjne , · na terenie Powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, · Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych prowadzi nieodpłatną rehabilitację dzieci niepełnosprawnych, · na terenie powiatu funkcjonuje hospicjum domowe, · na terenie powiatu funkcjonuje spółdzielnia socjalna, · prężnie działające instytucje na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w Rawie Mazowieckiej · dobra współpraca z instytucjami: Poradnią Leczenia Uzależnień, Świetlicą Środowiskowa, Policją, Szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami pomocy społecznej · zainteresowanie problemem uzależnień przez władze powiatu · doświadczenie i przygotowanie merytoryczne u osób pracujących w instytucjach, w których problem narkomani leży w kręgu zainteresowań · trafnie przeprowadzona diagnoza problemowa · obecność na terenie powiatu prężnie działających młodzieżowych klubów sportowych · racjonalność działań podejmowanych przez PUP w Rawie Mazowieckiej i najniższa stopa bezrobocia w odniesieniu do innych powiatów, · wykwalifikowana kadra PUP, · różnorodność form wsparcia osób bezrobotnych oferowana przez PUP, · rosnąca ilość miejsc pracy w sektorze prywatnym, · -rozwój sektora usług - powstawanie mikroprzedsiębiorstw, · rozwój instytucji rynku pracy, · sprawne funkcjonowanie funduszy celowych pozwalających na aktywizację osób bezrobotnych, w tym szczególnie EFS, Fundusz Pracy · skuteczność pozyskiwania środków FP i EFS na promocje zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową · duża efektywność realizowanych programów rynku pracy · bliskość dużych aglomeracji miejskich oferujących liczne miejsca pracy dla osób z terenu powiatu rawskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> · słabo rozwinięty wolontariat · mała ilość organizacji pozarządowych mogących włączyć się w problematykę przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków · zubożenie społeczeństwa · brak oferty skierowanej do młodzieży a związanej ze spędzaniem wolnego czasu · zbyt niska ilość ofert pracy w stosunku do potrzeb rynkowych, · występowanie zjawiska „dziedziczenia bezrobocia” , · postawy osób bezrobotnych – bierność, brak motywacji, negatywne nastawienie do proponowanych form wsparcia, · brak możliwości szybkiego pozyskania środków finansowych celem reagowania na pojawiające się trudności na lokalnym rynku pracy, · duża ilość osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, · ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej osób zamieszkujących tereny wiejskie w odległych gminach powiatu, · likwidacja zakładów produkcyjnych i wzrost liczby osób tracących pracę z przyczyn pracodawcy · duża liczba osób podejmująca prace sezonowe w rolnictwie – praca na czarno, · brak miejsc pracy dla ludzi młodych i wykształconych, · odpływ ludzi młodych i wykształconych z powiatu · negatywne skutki odpływu migracyjnego i starzenie się społeczeństwa
---	--

Analiza SWOT: szanse i zagrożenia

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> · budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny · wspieranie rozwoju i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej · tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej · pozyskiwanie środków zewnętrznych krajowych i unijnych · lepsza współpraca jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji na rzecz dziecka i rodziny · pozyskiwanie środków finansowych zewnętrznych, · zwiększenie klas i oddziałów integracyjnych, · likwidacja barier architektonicznych, · tworzenie zakładu aktywności zawodowej, · utworzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego, · społeczeństwo w trakcie integracji (organizowane przez powiat imprezy np.: impreza integracyjna, dożynki) · prowadzenie kampanii medialnej dotyczącej profilaktyki uzależnień poprzez lokalną prasę i radio · szersza profilaktyka antynarkotykowa prowadzona w szkołach · rozszerzenie działań programu na teren gmin Powiatu Rawskiego · utworzenie zespołu do spraw przeciwdziałania narkomani z przedstawicielami różnych instytucji zainteresowanych rozwiązaniem problemu · usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami (kontakty osobiste) · rozwój gospodarczy, wzbogacenie się mieszkańców · efektywna polityka państwa, · współpraca partnerów rynku pracy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z bezrobociem i realizacji programów z zakresu aktywizacji osób bezrobotnych i wspierania pracodawców, · różnorodność form wsparcia osób bezrobotnych oferowana przez PUP, · wzrost profesjonalizmu kadr PUP, · możliwość korzystania z funduszy europejskich, · pozytywne postawy ludności wiejskiej wobec podejmowania pracy poza rolnictwem, · rozwój sektora usług na wsi, · wzrost zainteresowań edukacyjnych wśród młodzieży, · pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania dla tworzenia miejsc pracy w sektorze pozarolniczym, · stymulowanie rozwoju MSP i samozatrudnienia ze środków FP i EFS, · wprowadzenie nowych instrumentów rynku pracy wspierających pracodawców zatrudniających młodych pracowników, · uruchomienie nowych narzędzi wspierających tworzenie miejsc pracy i powrót do zatrudnienia osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> · wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych · wzrastająca liczba dzieci i młodzieży podejmujących negatywne zachowania · wzrost liczby rodzin wymagających specjalistycznego poradnictwa · brak ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci · brak kandydatów na rodziny zastępcze · zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez ubóstwo i bezrobocie · starzenie się społeczeństwa · niewystarczająca ilość środków finansowych PFRON, · zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, · bezrobocie i ubóstwo · rozpad tradycyjnego modelu rodziny · zauważalne zubożenie kontaktów rodziców z dziećmi · brak oferty kulturalnej dla młodych ludzi · czerpanie przez młodzież złych wzorców życia, zachowania się przekazywanych przez media. · zagrożenia demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, · występowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia tzw. „szarej strefy” · ograniczone środki finansowe na realizację działań z zakresu zadań ustawowych, · wysoki poziom kosztów pracy utrudniający rozwój zatrudnienia w firmach, · ograniczenie środków finansowych na aktywizację rynku pracy, · brak możliwości zapewnienia ofert pracy dla osób wchodzących na rynek pracy, · niskie dochody z pracy, · liczne zwolnienia grupowe z zakładów pracy, · ukryte bezrobocie na wsi, · duże bezrobocie wśród młodzieży kończącej naukę – absolwentów.

V. Cele strategiczne i kierunki działań

Cel 1. Wsparcie dziecka i rodziny

Lp.	Cel operacyjny	Kierunki działań	Podmioty realizujące	Źródła finansowania i czas realizacji	Wskaźniki
1	2	3	4	5	6
1.	Sprawny instytucjonalny system i rodzinnej zastępczej pieczy	<p>1.Pozyskanie i przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji w ramach rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>2.Organizowanie szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych.</p> <p>3.Dostosowanie systemu instytucjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie;</p> <p>4.Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>5.Realizacja programu rozwoju pieczy zastępczej.</p>	PCPR	<p>środki własne powiatu, środki MPiPS</p> <p>2014-2020</p> <p>2012-2020</p>	<p>1.Liczba pozyskanych kandydatów w ramach rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>2.Liczba przeszkolonych kandydatów w ramach rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>3.Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych.</p> <p>4.Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej .</p> <p>5.Liczba przeszkolonych funkcjonujących rodzin zastępczych.</p> <p>6. Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>7. Liczba osób korzystających ze wsparcia i liczba .zrealizowanych programów.</p>
2.	Wsparcie rodzin zastępczych w wypełnianiu podstawowych funkcji	<p>1.Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych</p> <p>2.Udostępnienie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa</p> <p>3.Przyznawanie świadczeń rodzinom zastępczym</p> <p>4.Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</p>	PCPR	<p>Środki własne powiatu, środki MPiPS</p> <p>2014-2020</p>	<p>1.Liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia</p> <p>2.Liczba spotkań dla rodzin zastępczych</p> <p>3.Liczba osób które skorzystały z poradnictwa</p> <p>4.Liczba rodzin które otrzymały świadczenia</p> <p>5.Liczba osób objętych wsparciem koordynatora</p>
3.	Wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków	<p>1.Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, zagospodarowanie</p> <p>2.Praca socjalna z wychowankami mająca na celu wyrównywanie</p>	PCPR	<p>Środki własne</p>	<p>1.Liczba osób, którym przyznano pomoc</p>

4.	opuszczających i rodziny	placówki zastępcze	szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu. 3.Zapewnienie wychowankom możliwości pobytu w mieszkaniach chronionych.	PCPR OPS-y	powiatu 2014-2020	2.Liczba osób objętych pracą socjalną 3. Liczba wychowanków umieszczonych w mieszkaniach chronionych.
	Wsparcie dysfunkcyjnych	rodzin	1.Zatrudnienie asystenta rodziny. 2.Praca socjalna na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3.Współpraca z instytucjami, urzędami, organizacjami na rzecz intensywności kierowanych usług			1.Liczba zatrudnionych asystentów w gminach. 2. Liczba osób objętych pracą socjalną 3.Liczba oferowanych usług, podpisanych porozumień

Cel 2. Skuteczne przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie

Lp.	Cele operacyjne	Kierunki Działań	Podmioty realizujące	Źródła finansowania i czas realizacji	Wskaźniki
1	2	3	4	5	6

1.	<p>Pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie</p> <p>Pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie.</p> <p>Zwiększenie kompetencji służb i instytucji społecznych zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie</p>	<p>1.Poprawienie przepływu informacji na temat możliwości pomocy osobom doznającym zjawiska przemocy w rodzinie we wszystkich instytucjach zajmujących się tym zjawiskiem.</p> <p>2.Wyznaczenie jednej osoby zajmującej się pomocą osobom doznającym przemocy w każdej gminie</p> <p>3.Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocą.</p> <p>4.Zapewnienie schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.</p> <p>6.Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	PCPR	<p>Środki własne powiatu</p> <p>2014-2020</p> <p>2012-2020</p>	<p>1.Liczba oferowanych usług.</p> <p>2.Liczba udzielonych porad/ świadczeń</p> <p>3.Liczba osób korzystających ze wsparcia.</p> <p>1.Liczba osób korzystających ze wsparcia i liczba zrealizowanych programów</p>
2.		<p>1.Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.</p>	PCPR	<p>Środki własne powiatu, środki MPiPS</p> <p>2014-2020</p>	<p>1.Liczba zrealizowanych programów i osób korzystających ze wsparcia</p>
3.		<p>1.Organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla służb i instytucji społecznych.</p> <p>2. Stworzenie lokalnego informatora dla osób doznających przemocy w rodzinie.</p>	PCPR	<p>Środki własne powiatu</p> <p>2014-2020</p>	<p>1.Liczba zorganizowanych szkoleń i osób przeszkolonych.</p> <p>2.Liczba wydrukowanych i rozdanych informatorów dotyczących przemocy w rodzinie.</p>

Cel 3 Wsparcie osób niepełnosprawnych.

Lp.	Cele operacyjne	Kierunki Działań	Podmioty realizujące	Źródła finansowania i czas realizacji	Wskaźniki
1	2	3	4	5	6

1.	Pomoc osobom niepełnosprawnym.	1. Realizacja Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. 2. Realizacja projektów/programów unijnych i PFRON oraz projektów/programów finansowanych z innych źródeł	PCPR, PUP, Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej, Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Ośrodki Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż, Stowarzyszenie Hospicjum, zakłady opieki zdrowotnej	Środki PFRON, środki własne powiatu, PUP-Fundusz Pracy, środki własne Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Rawskiej, środki EFS, środki własne jednostek samorządu terytorialnego, Narodowy Fundusz Zdrowia, sponsorzy 2014-2020	1 Liczba osób korzystających ze wsparcia. 2.Liczba zrealizowanych programów, projektów
----	---------------------------------------	--	--	---	---

VI. Monitoring strategii

Okresowa ocena Strategii dokonywana będzie raz na 3 lata na podstawie raportu ewaluacyjnego, który będzie zawierał rekomendacje do zmian. Zmiany będą zatwierdzane Uchwałą Rady Powiatu w Rawie Mazowieckiej.

VII. Zakończenie

Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby każdego mieszkańca niezależnie od jego statusu materialnego i prowadzi do realizacji założonej misji - przyjętej w niniejszej Strategii. Pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych. Realizacja tych celów wymaga dużej aktywności samorządów szczebla gminnego, powiatowego oraz wojewódzkiego, w koordynacji i finansowaniu wielu działań. Nie bez znaczenia jest też zaangażowanie wielu innych podmiotów, organizacji i instytucji pożytku publicznego - uczestników życia społecznego. Zbudowana siatka celów strategicznych i kierunków działań uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego, które winny być sferą oddziaływania samorządu, by jakość życia mieszkańców ulegała systematycznej poprawie. Samorząd lokalny, jako kreator lokalnych

rozwiązań, poprzez budowę kapitału społecznego swoich mieszkańców, dla nich i przez nich, wzmocnia naturalne sieci wsparcia, wspiera rodzinę w jej naturalnym środowisku, stara się redukować skutki społeczne bezrobocia, ekskluzji społecznej, włączając w te procesy organizacje pozarządowe jako partnera sprawdzonego i oczywistego. Należy wszakże pamiętać, że strategia jest tylko konstrukcją, która dopiero po wypełnieniu realnymi działaniami, przełoży się na wymierną poprawę jakości życia mieszkańców powiatu rawskiego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz 182 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

W związku z powyższym została opracowana strategia na lata 2014-2020i jest ona aktualizacją strategii na lata 2006-2013. Zawiera aktualną diagnozę problemów społecznych oraz, dostosowane do obecnych potrzeb, zdania i cele